

๓. การวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

๓.๑ การวิเคราะห์กรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลควนเสาชง กำหนด ออกเป็นด้านต่างๆ ตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลควนเสาชง ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพานิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

(๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

(๑.๑) การคมนาคม มีเส้นทางคมนาคมในพื้นที่เทศบาล ซึ่งเทศบาลได้ขึ้นทะเบียนสายทางที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลควนเสาชง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีทั้ง ๑๒๖ สายทาง แต่ละสายทางมีสภาพแบ่งเป็นลูกรัง/หินคลุก ลาดยาง คอนกรีต โดยถนนทั้ง ๑๒๖ สายทางที่มีสภาพผิวจราจรเป็นถนนลาดยาง และถนนคอนกรีตเสริมเหล็กตลอดสายทางแล้ว จำนวน ๓๑ สายทาง คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๐ และมีสภาพเป็นถนนลาดยางแอสฟัลต์ จำนวน ๑๖ สายทาง คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๖ และมีสภาพผิวจราจรเป็นถนนลูกรัง/หินคลุก ตลอดทั้งสายทาง จำนวน ๗๙ สายทาง คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๖๙ นอกจากนี้ในพื้นที่ยังมีถนนในความรับผิดชอบของหน่วยงานภายนอกได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุงจำนวน ๑ สายทางได้แก่ ถนนสายร่มโพธิ์ไทร – เกาะทองสม ถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงชนบท จำนวน ๓ สายทางได้แก่ (๑) ถนนสายแม่ขรี – โห๊ะจังกระ (๒) ถนนสายแม่ขรี – ท่าเขียด – ทุ่งสิบบาท (๓) ถนนสายแม่ขรี – ตะโหนด

๑. ปัญหาด้านการคมนาคม ถนนภายในหมู่บ้านส่วนมากยังไม่ได้มาตรฐาน สภาพผิวจราจรเป็นถนนลูกรังมีสภาพคับแคบ ไม่สามารถขยายผิวจราจรได้ ซ้ำรุดเป็นหลุมบ่อจำเป็นต้องดำเนินการปรับปรุง/ซ่อมแซมรวมทั้งก่อสร้างถนน ให้ได้มาตรฐาน

(๑.๒) การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน คิดเป็น ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ปัญหาคือไฟฟ้าส่องสว่างทางหรือที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด เนื่องจากพื้นที่ที่มีความต้องการให้ติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างนั้นยังไม่เป็นที่สาธารณะ เทศบาลจึงไม่สามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกับถนน การแก้ปัญหาคือ ประสานความร่วมมือกันหลายๆ ฝ่าย เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ และ

วิธีการที่จะดำเนินการแก้ไขอย่างไร ทั้งนี้ เทศบาลก็ได้ตั้งงบประมาณในส่วนนี้ไว้แล้ว และได้แจ้ง ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงเหตุผลเพื่อที่จะได้ช่วยกันแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน

- ไฟฟ้าสาธารณะให้แสงสว่างตามหมู่บ้าน ยังไม่ทั่วถึง
- ไฟสาธารณะยังขยายเขตไม่ทั่วถึง

(๑.๓) ระบบประปาบาดาลของเทศบาลตำบลควนเสาธง จำนวน ๑๑ หมู่บ้าน ระบบประปาที่ ประชาชนตั้งกลุ่มบริหารกันเอง ในรูปของกลุ่มประปาหมู่บ้าน ซึ่งมีจำนวน ๑ หมู่บ้าน หมู่ที่ ๘ มีจำนวน คร้วเรือนที่ใช้น้ำประปา ๑,๔๒๗ หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๘๙ ไม่ใช้น้ำประปา จำนวน ๙๙๖ คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๑ ทั้งนี้จากการจัดทำประชาคมเพื่อสำรวจปัญหาเพื่อจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล ยังมี ข้อเรียกร้องเรื่องน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคยังไม่เพียงพอ ปัญหาเนื่องจากระบบประปาส่วนใหญ่เป็นประเภทน้ำ แบบผิวดิน ทำให้เมื่อใช้ไปในระยะเวลาอันนานทำให้น้ำไม่เพียงพอ

๑. ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคในฤดูแล้ง

- ระบบประปายังไม่ได้มาตรฐาน และน้ำสะอาดยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

๒. ปัญหาด้านการระบายน้ำไม่ทั่วถึงพื้นที่การเกษตรและบ้านเรือนของราษฎร

- เนื่องจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติ มีสภาพตื้นเขิน ทำให้ไม่สามารถระบายน้ำได้ทันในฤดูฝน จึงต้องมีการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติสายต่าง ๆ เพื่อระบายน้ำไม่ทั่วถึงพื้นที่การเกษตรและบ้านเรือนของราษฎร

(๒) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

(๒.๑) ด้านที่อยู่อาศัยและการอุปโภคบริโภคจากข้อมูลผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานพบว่า ประชากรในพื้นที่ที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ปัญหาคือ มีจำนวน ๒ คร้วเรือน ที่ไม่ผ่านเกณฑ์คร้วเรือนที่มีการจัด บ้านเรือนเป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะ และ ๑ คร้วเรือนที่ไม่ ผ่านเกณฑ์ คร้วเรือนที่ไม่ถูกรบกวนจาก มลพิษ อันเนื่องจากในพื้นที่มีการเลี้ยงไก่ที่ไม่ได้เป็นปศุสัตว์ระบบปิดทั้งหมด นอกจากนี้ยังพบว่าทุกคร้วเรือนมี น้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดทั้งปี แต่ตรงข้ามกับผลการจัดทำประชาคมพบว่าประชาชน เรียกร้องให้มีการสร้างระบบประปาเพิ่มขึ้น

(๒.๒) ด้านสุขภาพและสาธารณสุข จากข้อมูลผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานพบว่า ประชาชนนรอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไปได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีเพื่อคัดกรองความเสี่ยง คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๖๗ โดยโรคที่มักเกิดแก่ประชากรในชุมชน เช่นกัน ได้แก่ โรคความดัน เบาหวาน โรคไข้เลือดออก โรคมือ – ปาก – เท้าในเด็ก และโรคอื่นๆ อีกมาก มีสถิติเข้ารับการรักษาพยาบาล ปัญหาคือประชาชนบางรายไม่ยอมไปคัด กรองหรือตรวจสุขภาพประจำปี การแก้ไขปัญหา เทศบาลร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่ ได้ จัดกิจกรรมร่วมมือกันรณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่ง ประชาชนให้ความ ร่วมมือเป็นอย่างดี

(๒.๓) ด้านการศึกษา จากข้อมูลผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานพบว่า ประชากรอายุ ๑๖ - ๕๙ ปีเต็ม ร้อยละ ๙๙.๐๐ อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดเลขอย่างง่ายได้ เด็กอายุ ๖ - ๑๕ ปี ร้อยละ ๙๙.๐๐ ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ๑๒ ปี เด็กจบ ม.๓ ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ หรือเทียบเท่า และที่ไม่ได้เรียนต่อมีงานทำ ร้อยละ ๑๐๐ ด้านการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ปัญหาคือ ยังไม่สามารถที่จะแข่งขันกับเมืองใหญ่ๆ ได้ การแก้ปัญหาของเทศบาล ได้จัดกิจกรรมให้กับเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนอาหารเสริมนมอาหารกลางวัน ให้กับทางโรงเรียนในเขตพื้นที่ และร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ กับทางโรงเรียน

(๒.๔) ด้านค่านิยมของคนในพื้นที่ จากข้อมูลผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานพบว่า ประชากรมีกิจกรรมทางศาสนา (พุทธ) และประชากรบางรายที่ไปร่วมทำกิจกรรมของศาสนาอิสลาม เนื่องจากมีประชากรนับถือศาสนาอิสลาม ประมาณร้อยละ ๗๕ ด้วย ประชากรในเขตเทศบาลให้ความร่วมมือกันทำกิจกรรมสาธารณะต่างๆ ผู้สูงอายุ ผู้พิการได้รับการดูแล ปัญหาคือ ประชากรในครัวเรือนมีการดื่มสุรา สูบบุหรี่รวมทั้งที่เป็นครั้งคราว บางครัวเรือนขาดความอบอุ่น การแก้ปัญหาของ เทศบาลคือ จัดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน พยายามที่จะให้ทุกส่วนทุกฝ่ายทุกคนมีส่วนร่วมและรรณงค์ให้เห็นถึงโทษ ของการดื่มสุรา ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของครอบครัว เช่น การแข่งขันกีฬาชุมชน กีฬาผู้สูงอายุ งานประเพณี เป็นต้น

(๒.๕) ด้านยาเสพติด ปัญหายาเสพติดในชุมชนของเทศบาล พบว่ายังมีปัญหาอยู่บ้าง จากการที่ทางสถานีตำรวจภูธรเมือง พัทลุงได้แจ้งให้กับเทศบาลทราบนั้นพบว่าในเขตเทศบาลมีผู้ที่ติดยาเสพติด การแก้ไข ปัญหาของเทศบาลสามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ ถ้านอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ ก็เป็นเรื่องของอำเภอหรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เทศบาลก็ได้ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

(๓) ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ยังไม่มีวิธีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี การแก้ปัญหาของ เทศบาลที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่ และงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด คือการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดบริการ ในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดหลายวัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน และช่วยเหลือเป็นวัสดุซ่อมแซม บ้านให้แก่ประชาชนเมื่อเกิดภัยต่างๆ ทั้งนี้เทศบาลได้ประสานการร่วมมือกันหลายฝ่าย เป็นเรื่องที่ทางเทศบาล จะต้องหาวิธีที่จะแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนต่อไปตามอำนาจหน้าที่ที่สามารถดำเนินการได้

(๔) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว จากข้อมูลผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานพบว่า ร้อยละ ๓๕ ประชาชนมีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ ๒๖.๑๓ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ ๒๐ กำลังศึกษา ร้อยละ ๔.๗๑ มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ ๓.๘๕ รับราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนไม่มีอาชีพ คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๘ พบว่าอัตราการว่างงานของประชาชนในพื้นที่มีไม่มาก แต่เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่มีอาชีพทำการเกษตรและพืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ยางพารา และในช่วงนี้ราคายางพาราตกต่ำ ทำให้

ประชาชนมีรายได้น้อยลง จึงมีความจำเป็นที่ต้องส่งเสริมให้ประชาชนทำการเกษตรชนิดอื่นๆ ทดแทน รายได้จากยางพารา และการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลควนเสาธง มีสถานที่ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ได้แก่ พุรุหานบัว ทั้งนี้เทศบาลมีโครงการสำหรับการพัฒนาพุรุหานบัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว แต่ปัญหาในเรื่องงบประมาณมี จำกัดทำให้ไม่สามารถพัฒนาพุรุหานบัวเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว

(๕) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ของเทศบาลส่วนมากเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูก ที่อยู่อาศัย ร้านค้า สถานประกอบการ ตามลำดับ และมีพื้นที่เพียงเล็กน้อยที่เป็นพื้นที่สาธารณะ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ก็ได้แก่ ดิน น้ำ ต้นไม้ อากาศมีมลพิษ ปัญหา คือ ไม่มีสถานที่ในการกำจัดขยะซึ่งเริ่มมีมากขึ้น เนื่องจากประชาชนไม่มีวิธีการกำจัดขยะที่ปลอดภัยต่อสภาวะแวดล้อม และปัญหาอีกอย่างคือ การจัดการฟาร์มปศุสัตว์ ซึ่งไม่ได้เป็นระบบปิดทำให้มีมลพิษทางอากาศบ้าง

(๖) ด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมจารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่ตำบลควนเสาธง ได้แก่ การจัดงานประเพณี ต่างๆ เช่น งานประเพณีทางศาสนาอิสลาม งานวันเด็ก งานรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ แห่เทียนพรรษา เป็นต้น ปัญหาที่พบคือ ประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ มากนักเนื่องมาจากการประสานงานทำความเข้าใจในการจัดงานกิจกรรมต่างๆ แก่ประชาชน ยังไม่ทั่วถึง

๓.๒ การประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง

กำหนดแนวทางในการพัฒนา จะต้องวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ด้วย เรียกว่า SWOT Analysis ซึ่งได้แก่ Strengths = จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ Weaknesses = จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ Opportunities = โอกาสที่จะดำเนินการได้ Threats = อุปสรรค หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กร การวิเคราะห์ SWOT อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เป็นการทาง Situation Analysis ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานการณ์การพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนา ในอนาคตของเทศบาลตำบล ด้วยเทคนิค SWOT จากผลการศึกษาวิเคราะห์จุดอ่อน (Weaknesses) จุดแข็ง (Strengths) อุปสรรค (Threat) และโอกาส (Opportunities) ของสรุปได้ ดังนี้

ข้อมูล SWOT ของเทศบาลตำบลควนเสาธง

จุดแข็ง (Strengths : S)

๑. ถนนภายในตำบล เชื่อมโยงการขนส่ง การคมนาคมไปยังตำบลต่างๆ พื้นที่ใกล้เคียง
๒. เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการทำเกษตร
๓. มีผลิตภัณฑ์สำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่น
๔. มีบุคคลซึ่งเป็นปราชญ์ชุมชน เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นส่งเสริมการพัฒนาตำบล
๕. มีแหล่งน้ำเพียงพอแก่การใช้ในการบริโภค การเกษตร และอื่นๆ

- ๖. เป็นสองศาสนาที่มีความเข้มแข็ง
- ๗. มีการรวมกลุ่ม ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อบ้าน เช่น ชมรมผู้สูงอายุ
- ๘. มีกองทุนต่างๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชน

จุดอ่อน (Weaknesses : W)

- ๑. มีการรวมตัวเพื่อพัฒนาและต่อรองราคาสินค้าทางการเกษตรน้อย
- ๒. ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และการจัดการขยะ
- ๓. ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ ในปัญหาต่างๆ ที่จะสามารถพึ่งตนเอง ได้ในเรื่องต่างๆ เช่น การดูแลสุขภาพ การเลี้ยงสุนัขและแมว เป็นต้น
- ๔. แหล่งน้ำในพื้นที่ยังไม่ได้รับการบริหารให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างทั่วถึง
- ๕. ปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาความสงบเรียบร้อย เป็นต้น
- ๖. รายได้ที่เทศบาลดำเนินการจัดเก็บเอง ยังจัดเก็บได้น้อย ทำให้ไม่มีงบประมาณของตนเองในการพัฒนา

โอกาส (Opportunities : O)

- ๑. รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยการให้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ แก่ท้องถิ่น ในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
- ๒. การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาของท้องถิ่น
- ๓. นโยบายรัฐบาลส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น
- ๔. โครงการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ส่งผลดีต่อการพัฒนาด้านต่างๆ เช่น การท่องเที่ยว การเกษตร ของตำบลควนเสาธง
- ๕. การเป็นเมืองรองแห่งการท่องเที่ยวของจังหวัดพัทลุง ส่งผลต่อเศรษฐกิจในพื้นที่ตำบลควนเสาธง

อุปสรรค (Threat : T)

- ๑. วิฤตธรรมชาติ ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตร และการครองชีพของประชาชน
- ๒. ความไม่มั่นคงทางการเมืองส่งผลต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบล
- ๓. การแพร่ระบาดของโรคติดต่อส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพด้านต่างๆ ของหน่วยงานและประชาชน